

године након чега следи трећа опсада Крује. Скендербег сада моли Млетачку републику за помоћ и сазива нови скуп албанске власти за јануар 1468. у Лешу. Међутим, он умире ма-ло пре тога, 17. јануара 1468. године.

Скендербегово име остаће запамћено код Албанаца. У вези са планираним устанцима против Турака оно је увек било коришћено да подсети на јединство свих Албанаца. У време националног препорода (*Rilindja*) у 19. веку Скендербег постаје симбол свих Албанаца без обзира на то којој вери припадају. Његово име помињано је кад год је требало наћи историјско оправдање за стварање националне албанске државе.

Међутим, Скендербегова борба против турских освајача наишла је на снажан одјек и у европској јавности и то пре свега захваљујући чињеници да је за свог биографа нашао са-временика који је његова дела пренео поколењима која долазе. Тај биограф био је Марин Барлети, чије је дело *Historia de vita et gestis Scanderbegi Epitotarum principis* (Рим, 1508) имало ви-ше издања и преведено је на готово све европске језике.

Андроника (Доника) Аријанић,
Скендербегова сусрџа
(дрворез, 16. век)

Портреш Скендербег
(иштал. дрворез из 16. века)

После Скендербегове смрти његова област припада Венецији, којој најпре успева да своје поседе у Албанији од-брани од Турака, па чак и да 1472. године накратко освоји Валону и Канину. Две године касније Млеци су од турске

претње успешно одбранили и Скадар. То су, међутим, биле последње победе Млетчана и здружених албанских трупа. Јуна 1478. године – после двогодишње опсаде – пала је Круја. По-следњи напад водио је сам Мехмед II. Јануара 1479. морао је да капитулира и Скадар. Мироним уговором од 25. априла 1479. године Венеција губи све своје поседе у Албанији све до Драча, те Албанија коначно постаје саставни део Осман-ског царства.

Шта је турска владавина променила у животној Албанаца?

Турско освајање значило је крај релативно стидљивих покушаја Албанаца да у средњем веку створе државу. Због тога је готово петстогодишња турска владавина у албанској историографији била и остала забележена као лош период. Међутим, у оправданост овакве оцене се свакако може сум-њати. Освајање Албаније од стране Турака по свом учинку никако се не може мерити са оним у Бугарској или Србији, јер су Турци тамо изазвали гашење високих средњовековних култура. У Албанији то није био случај. У средњем веку тамо није било ни државне организације нити државне традиције, уметности или књижевности за које би се могло рећи да су албанске. Писарнице албанске власти издавале су докумен-та на грчком, латинском и српском, али не и на албанском. Албанци су у средњем веку били изложени утицајима грчке, ромејске и словенске културе, а са Турцима долази још један утицај који само потискује оне претходне.

Захваљујући чињеници да је велики део албанског становништва током векова примио ислам, Албанци су имали значајну улогу у историји Османског царства. У водећем вој-ном, политичком и културном слоју Албанци су били засту-пљени у мери која никако није била сразмерна њиховој снази. Чак им је под турском влашћу омогућено и да знатно проши-ре област коју су насељавали. Из свега тога је јасно да турска владавина за Албанце – ако не узмемо у обзир период распа-да Османског царства – никако није имала негативан утицај. Албанска историја није прекинута турским освајањем да би